

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 3. května 2023
č. j. MSP-96/2021-ODKA-SPZ/4
Počet listů: 6
Přílohy: 1

**Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno**

Obviněný M. G. – stížnost pro porušení zákona

Přílohy: trestní spis Okresního soudu v Chomutově, sp. zn. 25 T 142/2025

Podle § 266 odst. 1 zák. č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) podávám v neprospěch obviněného M. G.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení Okresního soudu v Chomutově ze dne 1. 6. 2020, č. j. 25 T 142/2015-527, kterým soud v neveřejném rozhodl, že podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu vrací státnímu zástupci k došetření trestní věc obviněného M. G. trestně stíhaného pro skutek právně kvalifikovaný jako zločin podvodu podle § 209 odst. 1, 4 písm. d) tr. zákoníku.

Řízení předcházející napadenému rozhodnutí

1. Policejním orgánem Policie ČR, KŘP Ústeckého kraje, SKPV, Územní odbor Chomutov, Oddělení hospodářské kriminality byly pod č.j. pod č.j. KRPU-25154-5/TČ-2014-040381 dne 11.11.2014 podle § 158 odst. 3 tr. řádu zahájeny úkony trestního řízení k prověření podezření ze spáchání trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1,3 písm. b) zák. č. 140/1967 Sb., trestní zákon, a to na základě trestního oznámení podaného poškozeným Ing. L. M. dne 30.10.2014. Dne 20.1.2015 policejní orgán pod č.j. KRPU-251542-20/TČ-2014-040381 usnesením rozhodl o odložení věci dle § 159a odst. 1 tr. řádu, neboť ve věci nejde o podezření z trestného činu a není na místě věc vyřídit jinak s odůvodněním, že se nepodařilo prokázat zavinění podezřelého ve formě úmyslu neuhradit poškozenému půjčenou částku. Poškozený podal proti uvedenému usnesení stížnost.

2. Usnesením ze dne 25.3.2015 vydaným pod č.j. ZN 4487/2014 - 8 státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Chomutově ke stížnosti poškozeného Ing. L. M. usnesení policejního orgánu z 20.1.2015 č.j. KRPU-251542-20/TČ-2014-040381 dle § 149 odst. 1 písm. b) tr. řádu zrušila a uložila policejnímu orgánu znovu ve věci jednat a rozhodnout. V odůvodnění usnesení státní zástupkyně přiznala opodstatněnost stížnostních argumentů poškozeného a v závěru mj. konstatovala, že *„dosavadní výsledky šetření poskytují dostatečný podklad pro zahájení trestního stíhání ve smyslu naplnění všech znaků skutkové podstaty podvodu dle § 250 odst. 1,3 písm. b) tr. zákona, včetně subjektivní stránky“* a současně vyslovila názor, že trestní stíhání pachatele není dosud promlčeno s odkazem na ust. § 34 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku.
3. Dne 12.6.2015 policejní orgán po doplnění dokazování o listinné důkazy vztahující se k jeho podnikatelské činnosti a příjmům vydal pod č.j. KRPU-251542-30/TČ-2014-040381 usnesení o zahájení trestního stíhání obviněného M. G., jako uprchlého, podle § 160 odst. 1 tr. řádu s odkazem na § 302 tr. řádu, pro skutek právně kvalifikovaný jako trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zákona, jehož se měl dopustit tím, že *dne 3.9.2008 v Chomutově, na parkovišti v ul. XY si půjčil od Ing. L. M. finanční hotovost ve výši 2.000.000 Kč, zajištěnou vystavenou směnkou splatnou ke dni 3.9.2010 s tím, že půjčenou finanční hotovost bude splácet měsíčními splátkami, každou ve výši 100.000 Kč k rukám Ing. L. M., ačkoliv již od počátku neměl v úmyslu zapůjčenou finanční hotovost v daném termínu vrátit, neboť neměl dostatečný příjem ani majetek, ze kterého by svého věřitele uspokojil a měl i další nesplacené závazky, tedy zatajil podstatné náležitosti při poskytnutí půjčky a byl si tedy vědom skutečnosti, že Ing. L. M. uvádí úmyslně v omyl ohledně možnosti splacení půjčky a svým jednáním tak poškozenému Ing. L. M. způsobil škodu v celkové výši 2.000.000 Kč.*
4. Usnesení bylo doručeno ustanovenému obhájci a nabylo právní moci dne 4.7.2015.
5. Dne 25.8.2015 podala státní zástupkyně pod č.j. 1 ZT 323/2015 - 11 na obviněného M. G. k Okresnímu soudu v Chomutově obžalobu s návrhem podle § 305 tr. řádu, na konání řízení proti uprchlému podle § 302 a násl. tr. řádu, pro skutek právně kvalifikovaný jako trestný čin podvodu dle § 250 odst.1,3 písm. b) zák. č. 140/1961 Sb., trestní zákon. Usnesením Okresního soudu v Chomutově ze dne 15.9.2015, č.j. 25 T 142/2015 – 181, byla ve spojení s usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem z 19.11.2015 č.j. 5 To 430/2015 - 190 věc podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu vrácena státní zástupkyni k došetření s tím, že nebyly naplněny podmínky pro konání řízení proti uprchlému ve smyslu ust. § 302 a násl. tr. řádu. Státní zástupkyně dne 15.2.2016 vrátila policejnímu orgánu spisový materiál s pokyny k doplnění o úkony směřující ke zjištění pobytu obviněného a jeho vědomosti o trestním stíhání. Po doplnění vyšetřování v požadovaných směrech byl spisový materiál předložen státní zástupkyni s návrhem na podání obžaloby. Dne 21.6.2016 byla Okresnímu soudu v Chomutově pod č.j. 1 ZT 323/2015 - 35 podána na obviněného M. G. nová obžaloba, opět s návrhem podle § 305 tr. řádu, na konání řízení proti uprchlému dle § 302 a násl. tr. řádu, pro totožný skutek právně kvalifikovaný jako trestný čin podvodu dle § 250 odst.1,3 písm. b) zák. č. 140/1961 Sb., trestní zákon. Usnesením Okresního soudu v Chomutově ze dne 22.7.2016 č.j. 25T 142/2015 - 215 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem z 23.8.2016 č.j. 5To 431/2016 - 222 byla věc podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu vrácena státní zástupkyni k došetření. Důvodem opakovaného vrácení trestní věci státní zástupkyni k došetření bylo to, že soudy ani po doplnění vyšetřování neshledaly zákonné důvody pro vedení trestního řízení proti uprchlému podle § 302 tr. řádu a požadovaly opatřit důkazy k pobytu obviněného a provést úkony k zajištění jeho účasti na trestním stíhání. Z odůvodnění posledně citovaného usnesení krajského soudu vyplývá, že důvodem vrácení věci k došetření byla výhradně zmíněná procesní vada, nikoli nezákonnost či nedůvodnost trestního stíhání obviněného pro skutek popsany v usnesení o zahájení trestního stíhání a v obžalobě státní zástupkyně, přičemž současně nebyla řešena ani otázka vadné právní kvalifikace, ani otázka případné nepřipustnosti trestního stíhání z důvodu

promlčení.

6. V návaznosti na poslední zmíněné pravomocné rozhodnutí soudu o vrácení věci k došetření státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Chomutově svým usnesením vydaným dne 19.12.2017 pod č.j. 1 ZT 232/2015 - 72 rozhodla dle § 174 odst. 2 písm. e) tr. řádu o zrušení usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání obviněného M. G. dle § 160 odst. 1 tr. řádu vydaného dne 12.6.2015 pod č.j. KRPU-251542-30/TČ-2014-040381 jako nezákonného, neboť, jak vyplývá z odůvodnění usnesení, dospěla k závěru, že, při respektování názoru soudů o neexistenci zákonných podmínek pro řízení proti uprchlému dle § 302 a násl. trestního řádu, se usnesení o zahájení trestního stíhání stává nezákonným a je třeba jej zrušit. Dále v odůvodnění usnesení vyslovila názor, že v průběhu dalšího řízení „je nutno zabývat se také otázkou promlčení s ohledem na délku doby 9 let, jež uplynula od spáchání skutku s tím, že v případě zjištění okolností způsobující zastavení či přerušování promlčecí doby, je na místě vydat usnesení nové, v souladu se zákonem a učinit jeho pokus o jeho doručení obviněnému cestou právní pomoci do USA“.
7. Dne **4.1 2018** vydal policejní orgán Policie ČR, KŘP Ústeckého kraje, SKPV, Územní odbor Chomutov, Oddělení hospodářské kriminality pod č.j. **KRPU-25154-58/TČ-2014-040381** usnesení o zahájení trestního stíhání obviněného M. G. dle § 160 odst. 1 tr. řádu pro skutek právně kvalifikovaný jako zločin podvodu dle § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, přičemž popis skutku v uvedeném usnesení se v podstatě shoduje s popisem skutku uvedeným v usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 12.6.2015 č.j. KRPU-251542-30/TČ-2014-040381, přičemž v odůvodnění usnesení se policejní orgán zabýval jak důvodům zvolené právní kvalifikace skutku s přihlédnutím k ustanovení § 2 odst. 1 tr. zákoníku o časové působnosti uvedeného zákona, tak i řešení otázky promlčení. Usnesení bylo doručeno ustanovené obhájce JUDr. Janě Martině dne 6.11.2019 a obviněnému cestou právní pomoci dne 28.10.2019. Proti citovanému usnesení o zahájení trestního stíhání podal stížnost jednak obviněný dne 6.11.2019 ústně do protokolu v rámci svého výslechu konaného prostřednictvím videokonference, tak i písemně, prostřednictvím obhájce dne 8.11.2019. Státní zástupkyně svým **usnesením ze dne 4.12.2019 vydaným pod sp. zn. 1 ZT 232/2015-184 podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu** stížnost obviněného M. G. proti usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání ze dne 4.1.2018 č.j. KRPU-25154-58/TČ-2014-040381 zamítla jako nedůvodnou.
8. Dne 12.5.2020 podala státní zástupkyně pod č.j. 1 ZT 323/2015 - 190 na obviněného M. G. k Okresnímu soudu v Chomutově (v pořadí třetí) obžalobu pro skutek právně kvalifikovaný jako zločin podvodu podle § 209 odst. 1, 4 písm. d) tr. zákoníku

Napadené rozhodnutí

9. Okresní soud v Chomutově dne 1.6.2020 v neveřejném zasedání rozhodl usnesením, č. j. 25 T 142/2015-527, že podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu se vrací státnímu zástupci k došetření trestní věc obviněného M. G. pro skutek spočívající v tom, že

dne 3.9.2008 na parkovišti v XY ulici v Chomutově, poblíž budovy Komerční banky, si měl půjčit od Ing. L. M., finanční částku ve výši 2.000.000 Kč v hotovosti, oproti vystavené směnke, která podle dohody zajišťovala splatnost této částky ke dni 3.9.2010 s platbami ve výši 100.000 Kč měsíčně od vydání směnky k rukám Ing. L. M., přičemž v době vystavení směnky a přijetí finanční hotovosti měl vědět, že svůj závazek nebyl schopen dodržet a uhradit, když ani neměl ve sjednaném termínu mít v úmyslu půjčenou peněžní hotovost vrátit, neboť v tuto dobu neměl mít dostatečný příjem ani majetek k uspokojení jmenovaného věřitele a v době sjednání půjčky měl mít i další nesplacené závazky a tudíž si měl být vědom skutečnosti, že Ing. L. M. měl uvádět úmyslně v omyl ohledně možnosti placení této půjčky, čímž Ing. L. M. měl způsobit škodu ve výši 2.000.000 Kč, neboť do současné doby neměl učinit žádnou úhradu,

kvalifikovaný jako zločin podvodu podle § 209 odst. 1, 4 písm. d) tr. zákoníku.

10. Důvodem k vrácení věci státní zástupkyni k došetření byla závažná procesní vada řízení, kterou neleze napravit v řízení před soudem, spočívající v porušení práva obviněného na obhajobu, v tomto případě vyjádřeného právem na řádný a zákonný přezkum usnesení o zahájení trestního stíhání, kdy podle názoru soudu o stížnosti proti usnesení policejního orgánu ze dne **4.1 2018** č.j. **KRPÚ-25154-58/TČ-2014-040381** o zahájení trestního stíhání neměla rozhodovat státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Chomutově, nýbrž státní zástupce nadřízeného státního zastupitelství, neboť k vydání usnesení o zahájení trestního stíhání dala policejnímu orgánu **pokyn**.

Řízení navazující na napadené rozhodnutí

11. Proti usnesení Okresního soudu v Chomutově ze dne 1.6.2020, č. j. 25 T 142/2015-527, jímž byla trestní věc obviněného M. G. podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu vrácena státnímu zástupci k došetření nepodal obviněný ani státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Chomutově stížnost a rozhodnutí nabylo právní moci dne 8.8.2020. Dne 18.9.2020 státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Chomutově předložila věc Krajskému státnímu zastupitelství v Ústí nad Labem k posouzení otázky možné nepřipustnosti trestního stíhání obviněného z důvodu promlčení a ke zvážení podnětu k podání stížnosti pro porušení zákona v neprospěch obviněného M. G.

Relevantní právní úprava

12. Podle § 2 odst. 1 tr. řádu nikdo nemůže být stíhán jinak než ze zákonných důvodů a způsobem, který stanoví tento zákon. Toto ustanovení tak vyjadřuje zásadu řádného zákonného procesu, případně též zvanou zásadu stíhání jen ze zákonných důvodů, přičemž jde o nejdůležitější zásadu trestního procesu.
13. Z hlediska posouzení přípustnosti stížnosti pro porušení zákona v dané trestní věci je nutno dále poukázat na ust. § 186 tr. řádu, upravující důvody k předběžnému projednání obžaloby, § 188 tr. řádu, upravující rozhodnutí soudu v rámci předběžného projednání obžaloby, dále na ustanovení § 174 trestního řádu, upravující dozor státního zástupce, ustanovení § 141 a násl. o stížnosti a řízení o ní a zejména pak ust. § 146, upravující řízení před orgánem, proti jehož usnesení stížnost směřuje.
14. Podle § 186 písm. e) tr. řádu předseda senátu nařídí předběžné projednání obžaloby, má-li za to, že přípravné řízení nebylo provedeno podle zákona, neboť v němž byly závažným způsobem porušeny procesní předpisy, zejména ustanovení zajišťující právo obhajoby, a takové porušení procesních předpisů nelze napravit v řízení před soudem. Podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu předseda senátu nařídí předběžné projednání obžaloby, má-li za to, že přípravné řízení nebylo provedeno podle zákona, neboť v němž byly závažným způsobem porušeny procesní předpisy, zejména ustanovení zajišťující právo obhajoby, a takové porušení procesních předpisů nelze napravit v řízení před soudem.
15. Podle § 141 odst. 1 tr. řádu oprávněným prostředkem proti usnesení je stížnost. Podle § 141 odst. 2 tr. řádu stížností lze napadnout každé usnesení policejního orgánu. Usnesení soudu a státního zástupce lze stížností napadnout jen v těch případech, kde to zákon výslovně připouští a jestliže rozhodují ve věci v prvním stupni. Podle § 146 odst. 1 tr. řádu orgán, proti jehož usnesení stížnost směřuje, může jí sám vyhovět, nedotkne-li se změna původního usnesení práv jiné strany trestního řízení. Jde-li o usnesení policejního orgánu, které bylo vydáno s předchozím souhlasem státního zástupce nebo na jeho pokyn, může policejní orgán sám stížnosti vyhovět jen s předchozím souhlasem státního zástupce. Podle § 146 odst. 2 písm. b) trestního řádu, jestliže lhůta k podání stížnosti již všem oprávněným osobám uplynula a stížnosti nebylo

vyhověno podle odstavce 1, předloží věc k rozhodnutí státní zástupce nadřízenému státnímu zástupci nebo soudu.

16. Podle § 174 odst. 1 tr. řádu dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení vykonává státní zástupce. Podle § 174 odst. 2 písm. e) tr. řádu kromě oprávnění uvedených v § 157 odst. 2 tr. řádu, je při výkonu dozoru státní zástupce oprávněn mj. ušít nezákonná nebo neodůvodněná rozhodnutí a opatření policejního orgánu, která může nahrazovat vlastními; u usnesení o odložení věci může tak učinit do 30 dnů od doručení; jestliže rozhodnutí policejního orgánu nahradil vlastním rozhodnutím jinak než na podkladě stížnosti oprávněné osoby proti usnesení policejního orgánu, je proti jeho rozhodnutí přípustná stížnost ve stejném rozsahu jako proti rozhodnutí policejního orgánu.
17. Podle ust. § 19 odst. 1 vyhlášky MS č. 23/1994 Sb. o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli (dále jen „jednacím řád s.z.“), pokyny státního zástupce bývají zpravidla písemné a mají formu opatření. Podle § 19 odst. 2 jednacím řádu s. z. mají písemnou formu pokyny, které státní zástupce vydává k zahájení trestního stíhání, ke kvalifikaci trestného činu, k rozsahu obvinění, ke způsobu vyřízení věci v přípravném řízení, k přibrání znalce, při vrácení věci k doplnění, po vrácení věci státnímu zástupci soudem k došetření, u odnětí a přikázání věci a tam, kde to státní zástupce považuje za potřebné. Ústně dané pokyny státní zástupce stvrzuje písemně, považuje-li to podle povahy věci za nutné. O každém pokynu učiní záznam do dozorového spisu. Pokyny státního zástupce policejnímu orgánu k vydání usnesení, proti němuž je přípustná stížnost, se zařadí vždy do prvopisu vyšetřovacího spisu. Ostatní pokyny se zakládají do prvopisu vyšetřovacího spisu, stanoví-li tak státní zástupce. (§ 19 odst. 3 jednacím řádu s. z.).
18. K doзору státního zástupce nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení se vztahují rovněž interní předpisy státního zastupitelství. Podle znění čl. 12 pokynu obecné povahy Nejvyššího státního zástupce č. 9/2019 o postupu státních zástupců v trestním řízení, pokyny policejnímu orgánu k postupu v konkrétní věci musí být jasné, srozumitelné a dostatečně konkrétní. Ke splnění pokynu státní zástupce vždy stanoví přesnou lhůtu odpovídající náročnosti úkonu, jehož se pokyn týká, a dalším okolnostem. Pokyn policejnímu orgánu k postupu v konkrétní věci lze uložit i prostřednictvím elektronického systému ETR. Takový pokyn se založí do dozorového spisu; jinou formou se již policejnímu orgánu nezasílá. *Pokyn či souhlas státního zástupce policejnímu orgánu k vydání usnesení musí mít písemnou formu, musí být dán zcela jednoznačně, jeho součástí musí být vždy i pokyn k založení do originálu spisového materiálu. Za souhlas se nepovažuje vzetí na vědomí zamýšleného postupu policejního orgánu.* Je-li důvodem k vydání pokynu státního zástupce policejnímu orgánu k vydání usnesení pokyn nejbližší vyššího státního zastupitelství podle § 12d odst. 1 zákona o státním zastupitelství, o stížnosti proti usnesení policejního orgánu rozhoduje jiný státní zástupce nejbližší vyššího státního zastupitelství, než byl ten, který vydal pokyn v rámci výkonu dohledu; vydal-li pokyn vedoucí státní zástupce tohoto nejbližší vyššího státního zastupitelství, rozhoduje o stížnosti jiné nejbližší vyšší státní zastupitelství, jehož příslušnost se určí podle ustanovení o odnětí a přikázání věci.
19. Současně lze odkázat na relevantní judikaturu ve vztahu k řešené problematice. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14.9.2016 sp. zn. 5 Tz 40/2016, vztahující se k otázce vymezení dozorových oprávnění státního zástupce, Nejvyšší soud vyslovil názor, že nelze zcela potlačit dozorové oprávnění státního zástupce do té míry, aby došlo k vyloučení jakékoli komunikace mezi ním a policejním orgánem. *K vyloučení státního zástupce z možnosti rozhodovat o opravném prostředku nemůže dojít jen tím, že jakékoliv pokyny a dozorová činnost vůči policejnímu orgánu budou a priori považovány za vyjádření souhlasu s budoucím procesním postupem policejního orgánu.* Není možné užít zcela bezbřehý extenzivní výklad pojmu pokyn

nebo souhlas. Takový výklad by totiž mohl vést k absurdním důsledkům, buď na straně jedné k zásadnímu oslabení pozice dozorového státního zástupce a k extrémnímu zúžení možností aktivního vedení policejního orgánu již ve fázi prověřování, nebo na straně druhé k zásadnímu přesunutí rozsáhlé agendy rozhodování o stížnostech proti usnesením policejního orgánu na státní zastupitelství vyšších stupňů v soustavě státního zastupitelství. Nad rámec uvedeného se Nejvyšší soud vyjádřil rovněž k situaci, opětovného vydání dříve zrušeného usnesení o zahájení trestního stíhání s tím, že pokyn státního zástupce k vydání určitého usnesení přitom působí pouze ve vztahu ke konkrétnímu usnesení, a nikoli k neurčitému počtu usnesení určitého typu, je proto zcela vyčerpán již v případě jeho prvního splnění.

20. Dále lze odkázat na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 1. 2013, sp. zn. 5 Tz 94/2012, který se věnuje podrobnému výkladu pojmů pokyn a souhlas ve smyslu ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu. Podle citovaného rozsudku se **pokynem** podle § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu rozumí nejen pokyn vydaný podle § 12d odst. 1 a 2 zákona č. 283/1993 o státním zastupitelství (dále jen ZSZ) nebo pokyn podle § 174 odst. 2 písm. a) a d) tr. řádu, ale také jiné úkony státního zástupce výslovně neoznačené jako pokyn, jestliže však vyjadřují jednoznačný názor na otázku důležitou pro řešení věci. Přitom postačí uvedení těchto úkonů jen v odůvodnění usnesení či v písemně zachycené zprávě o prověrce trestního spisu v rámci dozorové činnosti státního zástupce. Za **souhlas** podle § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu je třeba považovat nejen úkony takto v zákoně výslovně označené, ale také další úkony státního zástupce, kterými vyjadřuje své kladné stanovisko ke konkrétnímu rozhodnutí policejního orgánu. V odůvodnění tohoto rozsudku pak Nejvyšší soud připomněl, že státní zástupce je oprávněn v rámci dozoru nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení usměrňovat činnost policejního orgánu a v rámci tohoto oprávnění také vyjádřit právní názor na posuzovanou věc. Za souhlas ve smyslu § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu proto lze považovat nejen úkon státního zástupce takto výslovně označený a vyžadovaný (např. podle § 76 odst. 1, § 79 odst. 1, § 79a odst. 1, § 79c odst. 2, § 79e odst. 1, § 83b odst. 1 tr. řádu a dalších ustanovení), ale podobně, jak bylo výše uvedeno ohledně pojmu pokyn, též další úkony státního zástupce, jimiž vyjadřuje své kladné stanovisko ke konkrétnímu rozhodnutí policejního orgánu. Takový souhlas pak může být rovněž obsažen i v písemně zachycené zprávě o prověrce trestního spisu v rámci dozoru státního zástupce nad zachováváním zákona v přípravném řízení (§ 157 odst. 2, § 174 tr. řádu).

Posouzení předmětné věci

21. Mám za to, že usnesením Okresního soudu v Chomutově ze dne **1. 6. 2020, č. j. 25 T 142/2015-527, byl ve prospěch obviněného M. G. porušen zákon** v ust. § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu, neboť ve věci mělo být postupováno v souladu s ustanovením § 196 a násl. a mělo být nařízeno hlavní líčení.
22. Z obsahu odůvodnění předmětného usnesení okresního soudu lze zjistit, že zásadní procesní vadou, pro kterou bylo rozhodnuto o vrácení věci státnímu zástupci k došetření, je rozhodnutí státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Chomutově o stížnosti proti usnesení, k jehož vydání dala pokyn. Tím mělo dojít k porušení § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu. Zákon byl dle názoru okresního soudu porušen při rozhodování o stížnosti obviněného proti usnesení policejního orgánu ze dne 4.1.2018 č.j. KRPU 251542-58/TČ-2014-040381 o zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 tr. řádu státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Chomutově dne 4.12.2019 č.j. 1 ZT 323/2015-184. Podle názoru okresního soudu měl o stížnosti s ohledem na § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu rozhodovat státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem. Soud je totiž přesvědčen, že policejní orgán usnesení o zahájení trestního stíhání dne 4.1.2018 č.j. KRPU-251542-58/TČ-2014-040381 vydal na **výslovný, opakovaný pokyn státní zástupkyně**. Soud pokyn k zahájení trestního stíhání spatřuje vtom, že státní zástupkyně dne 27.3.2015 č.j. ZN 4487/2014-8 zrušila usnesení policejního orgánu o odložení věci, ve kterém svůj názor na odůvodněnost trestního stíhání

velice explicitně vyjádřila, a setrvala na něm i v usnesení ze dne 19.12.2017 č.j. 1 ZT 232/2015 - 72, kterým bylo zrušeno původní usnesení policejního orgánu (dle § 160 odst. 1 tr. řádu) ze dne 12.6.2015 č.j. KRPU-251542-30/TČ-2014-040381. Policejní orgán věc nejprve sám odložil a až na základě výslovného pokynu státní zástupkyně vydal usnesení o zahájení trestního stíhání, následně státní zástupkyně při zrušení tohoto usnesení sdělila policejnímu orgánu, že v případě, kdy zjistí, že existují okolnosti stavící či přerušující promlčecí dobu, je na místě vydat nové usnesení o zahájení trestního stíhání. Dále soud poukazuje na to, že není jasné, zda obhájce obviněného a samotnému obviněnému bylo doručeno totožné usnesení o zahájení trestního stíhání t.j. č.j. KRPU-251542-58/TČ-2014-040381 a poukazuje na nedostatečné objasnění věci s ohledem na námitky obhájce i její návrh na doplnění dokazování výsledkem svědků. V poslední řadě okresní soud uvádí, že se státní zástupkyně nedostatečně zabývala otázkou promlčení trestního stíhání obviněného a správného užití trestního zákona či zákoníku k posouzení této otázky.

23. Obecně lze souhlasit s tím, že závažná procesní vada přípravného řízení, kterou nelze napravit v řízení před soudem, je zákonným důvodem pro vrácení věci státnímu zástupci k došetření postupem dle § 188 písmene e) tr. řádu. Nelze se však ztotožnit s názorem soudu, že k závažné procesní vadě v dané věci došlo tím, že státní zástupkyně při rozhodování o stížnosti obviněného proti usnesení o zahájení trestního stíhání nepostupovala zákonně, a to z níže rozvedených důvodů.
24. Předně je nutno uvést, že trestní řízení a následně i trestní stíhání je od počátku vedeno pro skutek, jehož podstata i popis jsou ve všech uvedených rozhodnutích shodné a spočívá (stručně uvedeno) v tom, že *obviněný M. G. dne 3.9.2008 na parkovišti v XY ulici v Chomutově, poblíž budovy Komerční banky, si půjčil od Ing. L. M. finanční částku ve výši 2.000.000 Kč v hotovosti, oproti vystavené směnke se splatností ke dni 3.9.2010, přičemž v době vystavení směnky a přijetí finanční hotovosti věděl, že svůj závazek není schopen dodržet a uhradit, když ani neměl ve sjednaném termínu v úmyslu půjčenou peněžní hotovost vrátit, neboť v tuto dobu neměl dostatečný příjem ani majetek k uspokojení jmenovaného věřitele a v době sjednání půjčky měl i další nesplacené závazky a tím způsobil Ing. L. M. škodu ve výši 2.000.000 Kč, čímž spáchal trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zákona (resp. zločin podvodu podle § 209 odst. 1,4 písm. d) tr. zákoníku).*
25. Především nelze tvrdit, že v usnesení z 25.3.2015 č.j. ZN 4487/2014-8 (č.l. 58 spisu), je obsažen pokyn státní zástupkyně k zahájení trestního stíhání M. G., podle § 160 odst. 1 tr. řádu pro skutek kvalifikovaný jako trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1,3 písm. b) tr. zákona. Stručně lze zrekapitulovat, že policejní orgán odložil trestní věc dle § 159a odst. 1 tr. řádu usnesením z 20.1.2015 č.j. KRPU-251542-20/TČ-2014-040381 s odůvodněním, že nebyly naplněny všechny znaky skutkové podstaty prověřovaného trestného činu, zejména dle jeho názoru nebylo prokázáno zavinění pachatele. Proti usnesení o odložení věci poškozený podal stížnost, v níž přednesl argumenty, dle jeho názoru prokazující podvodný úmysl pachatele, státní zástupkyně přiznala důvodnost stížnosti a svým usnesením ze dne 25.3.2015 vydaným pod č.j. ZN 4487/2014 - 8 zmíněné usnesení policejního orgánu dle § 149 odst. 1 písm. b) tr. řádu zrušila a uložila policejnímu orgánu znovu ve věci jednat a rozhodnout. V závěru odůvodnění mj. konstatovala, že dosavadní výsledky šetření poskytují *dostatečný podklad pro zahájení trestního stíhání ve smyslu naplnění všech znaků skutkové podstaty podvodu dle § 250 odst. 1,3 písm. b) tr. zákona, včetně subjektivní stránky a dále vyslovila názor, že trestní stíhání pachatele není dosud promlčeno s odkazem na ust. § 34 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku.* Policejní orgán po doplnění listinných důkazů (a téměř po třech měsících) dne 12.6.2015 pod č.j. KRPU-251542-30/TČ-2014-040381 zahájil a v odůvodnění usnesení konstatoval předchozí rozhodnutí o stížnosti státní zástupkyně s tím, že mu bylo uloženo, aby ve věci znovu jednal a rozhodl způsobem dle § 160 odst. 1 trestního řádu, nicméně z výše uvedené formulace státní zástupkyně

je zřejmé, že takový výslovný pokyn policejnímu orgánu dán nebyl, ačkoli je evidentní, že státní zástupkyně v odůvodnění usnesení vyslovila jednoznačný právní názor na věc. Okresní soud v usnesení o vrácení věci státnímu zástupci k došetření zmiňuje cituje některá rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu, vztahující se především otázce pokynu státního zástupce k zahájení trestního stíhání. Poukazuje mj. na rozsudek NS ze dne 25.8.2009 sp. zn. 4 Tz 46/2009, avšak stanovisko státního zástupce k následujícímu postupu policejního orgánu v případě řešeném Nejvyšším soudem, není shodná s tím, jak důvodnost argumentů poškozeného posoudila v odůvodnění citovaného rozhodnutí o stížnosti dozorová státní zástupkyně v nyní řešené věci. Nejvyšší soud v uvedeném rozhodnutí totiž mj. konstatoval, že pokud dozorující státní zástupce v odůvodnění usnesení, jímž ke stížnosti poškozeného zrušil usnesení policejního orgánu o odložení věci učiněné podle § 159a odst. 1 tr. ř. a přikázal mu, aby o věci znovu jednal a rozhodl, výslovně uvedl, že „jediným možným a správným postupem v předmětné věci je zahájení trestního stíhání podle §160 odst. 1 tr. ř.“, pak s ohledem na povahu výroku tohoto usnesení a obsah jeho odůvodnění se nepochybně, že se jedná o pokyn vydaný policejnímu orgánu k zahájení trestního stíhání podezřelé osoby. Taková kategorická a jiný výklad nepřipouštějící formulace, však v posuzovaném případě státní zástupkyní užitá nebyla. V tomto směru je možno poukázat na přílehlavější rozhodnutí, a to již zmíněný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 1. 2013, sp. zn. 5 Tz 94/2012, věnující se podrobnému výkladu pojmů pokyn a souhlas ve smyslu ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu, a v souladu s tím by bylo možno formulaci státní zástupkyně v nyní řešené věci, užitou v odůvodnění zmíněného usnesení, považovat spíše za **souhlas** resp. úkon jímž vyjadřuje své **kladné stanovisko** ke konkrétnímu následnému rozhodnutí policejního orgánu.

26. V souvislosti s nyní posuzovanou věcí je však nutno připomenout především shora uvedené usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14.9.2016 sp. zn. 5 Tz 40/2016, vztahující se k otázce vymezení dozorových oprávnění státního zástupce, zejména názor Nejvyššího soudu, že není možné užít zcela bezbřehý extenzivní výklad pojmu pokyn nebo souhlas, a že v případě opětovného vydání dříve zrušeného usnesení o zahájení trestního stíhání **působí pokyn či souhlas pouze ve vztahu ke konkrétnímu usnesení**, a nikoli k neurčitému počtu usnesení určitého typu, je zcela vyčerpán již v případě jeho prvního splnění.
27. V nyní řešeném případě je tedy nutno zdůraznit, že formulaci státní zástupkyně použitou v odůvodnění usnesení z 25.3.2015 č.j. ZN 4487/2014-8 je možno považovat za souhlas či kladné stanovisko k budoucímu postupu policejního orgánu, ovšem pouze ve vztahu k následně vydanému usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 12.6.2015 pod č.j. KRPU-251542-30/TČ-2014-040381, nikoli však již ve vztahu k dalším budoucím rozhodnutím stejného druhu. Vyjádření názoru státní zástupkyně v rámci usnesení ze dne 19.12.2017 pod č.j. 1 ZT 232/2015 – 72, jímž rozhodla dle § 174 odst. 2 písm. e) tr. řádu o zrušení citovaného usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání jako nezákonného v žádném nelze považovat za pokyn k vydání dalšího usnesení o zahájení trestního stíhání. Státní zástupkyně v odůvodnění jednak výslovně uvedla, že nezákonnost usnesení spatřuje v návaznosti na předchozí rozhodnutí soudů konstatující nesplnění podmínek vedení řízení proti uprchlému dle § 302 a násl. a dále, že v průběhu dalšího řízení „*je nutno zabývat se také otázkou promlčení s ohledem na délku doby 9 let, jež uplynula od spáchání skutku s tím, že v případě zjištění okolností způsobující zastavení či přerušování promlčecí doby, je na místě vydat usnesení nové, v souladu se zákonem a učinit jeho pokus o jeho doručení obviněnému cestou právní pomoci do USA*“. Ani ve světle shora uvedené judikatury ve vztahu k této otázce, nelze zmíněnou formulaci v žádném případě považovat za jednoznačný a výslovný pokyn policejnímu orgánu k vydání usnesení o zahájení trestního stíhání. Z jazykového výkladu formulace státní zástupkyně je zcela zřejmé, že předpokládaným způsobem následného rozhodnutí policejního orgánu byla jak varianta zahájení trestního stíhání, tak i možnost odložení věci v případě dodatečného zjištění

skutečností způsobujících promlčení trestního stíhání.

28. S ohledem na uvedené proto usnesení státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Chomutově ze dne 4.12.2019 č.j. 1 ZT 232/2015 - 184, jímž rozhodla o stížnosti obviněného proti usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 tr. řádu z 4.1.2018 č. j. KRPU-251542-58/TČ-2014 - 040381, není nezákonné. Nebyl dán zákonný důvod k tomu, aby ve smyslu ust. § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu o zmíněné stížnosti rozhodoval státní zástupce nadřízeného Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem, neboť dozorová státní zástupkyně k vydání stížností napadeného usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání **nedala pokyn ani nevyсловila souhlas s tímto postupem**. Pouze je možno konstatovat, že předmětné usnesení státní zástupkyně bylo vydáno nadbytečně. Situaci možného pomínutí důvodů vedení řízení proti uprchlému ve kterékoli fázi trestního řízení totiž předpokládá ust. § 306a tr. řádu, podle kterého se v takovém případě pokračuje v řízení podle obecných ustanovení trestního řádu, aniž by bylo nutno vydávat jakékoli další procesní rozhodnutí deklarující tuto skutečnost.
29. Na rámec výše uvedeného je nutno odmítnout názor Okresního soudu v Chomutově, že v rámci stížnostního řízení měla být řešena rovněž otázka možného promlčení trestního stíhání, k němuž mohlo dojít již k okamžiku vydání usnesení o zahájení trestního stíhání. Z odůvodnění usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání z 4.1.2018 č. j. KRPU-251542-58/TČ-2014 - 040381 (str. 2 poslední odstavec) je zřejmé, že policejní v návaznosti na upozornění státní zástupkyně uvedené v odůvodnění usnesení ze dne 19.12.2017 pod č.j. 1 ZT 232/2015 – 72, o zrušení citovaného usnesení dle § 174 odst. 2 písm. e) tr. řádu tuto otázku řešil a důvody, pro které nepovažuje trestní stíhání obviněného za promlčené uvedl, byť stručnou formou, v odůvodnění předmětného usnesení o zahájení trestního stíhání.
30. K otázce možného promlčení lze stručně uvést, že dle dosavadních výsledků vyšetřování byl skutek dokonán dne 3.9.2008 za účinnosti zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona ve znění pozdějších předpisů. Trestní oznámení bylo poškozeným podáno dne 29.10.2014 za účinnosti zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku ve znění pozdějších předpisů. Jednání bylo v průběhu trestního řízení posouzeno nejprve jako trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1,3 písm. b) tr. zákona (zahájení úkonů trestního řízení dle § 158 odst. 3 tr. zákona z 11.11.2014, usnesení dle § 160 odst. 1 tr. řádu z 12.6.2015, obžaloba z 25.8.2015, usnesení OS dle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu z 15.9.2015 ve spojení s usnesením KS dle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu z 19.11.2015, obžaloba z 21.6.2016, usnesení OS dle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu z 22.7.2016 ve spojení s usnesením KS dle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu z 23.8.2016). Později byl posouzen jako zločin podvodu podle § 209 odst. 1,4 písm. d) tr. zákoníku (usnesení dle § 160 odst. 1 tr. řádu z 4.1.2018 - po rozhodnutí státní zástupkyně z 19.12.2017 dle § 174 odst. 2 písm. e) tr. řádu, usnesení dle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu z 4.12.2019, obžaloba z 17.5.2020). K posouzení trestnosti skutku podle zákona, který je pro pachatele příznivější je nutné vycházet z § 2 odst. 1 tr. zákoníku (stejně podle § 16 odst. 1 tr. zákona). Trestný čin podvodu byl trestním zákoníkem zpřísněn v odstavci 1, v kvalifikované skutkové podstatě ohledně značné škody byly obě úpravy shodné, v současné době, s ohledem na novelu č. 333/2020 Sb., již byly v § 138 tr. zákoníku nově stanoveny hranice jednotlivých kategorií výše škody, je posouzení skutku podle trestního zákoníku pro obviněného příznivější. I když lhůta k promlčení trestní odpovědnosti podle § 34 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku je delší (10 let oproti 5ti letům), pokud jde o dobu, která se do promlčení nezapočítává (§ 34 odst. 3 tr. zákoníku) a důvody přerušení promlčecí doby (§ 34 odst. 4 tr. zákoníku) je právní úprava trestního zákoníku pro obviněného příznivější. Pokud by skutek, pro který je obviněný stíhán, byl posouzen podle § 250 odst. 1,3 písm. b) tr. zákoníku, účinného v době jeho spáchání, trestnost činu by sice měla zaniknout podle § 67 odst. 1 písm. c) tr. zákona dne 3.9.2013, nicméně podle § 67 odst. 2 písm. b) trestního zákona se do promlčecí doby trestního stíhání nezapočítává doba, po kterou se pachatel zdržoval v cizině,

bez ohledu na důvody takového pobytu. Otázku trestnosti činu z pohledu časové působnosti trestních zákonů je třeba posuzovat komplexně podle celého souhrnu trestněprávních norem relevantních pro závěr o vině, trestu či ochranném opatření, t.j. včetně úvah ohledně okolností vylučujících protiprávnost činu, okolnosti mající vliv na trvání trestní odpovědnosti (např. promlčení trestní odpovědnosti), a dále jde o okolnosti vztahující se k právní kvalifikaci činu, jakož i posouzení otázek významných pro trestněprávní důsledky. Z uvedeného je zřejmé, že posouzení trestnosti činu podle trestního zákoníku je pro obviněného příznivější, neboť doba promlčení zločinu podvodu podle § 209 odst. 1,4 písm. d) tr. zákoníku by uplynula dnem 3.9.2018.

31. Trestní stíhání však nelze považovat za nepřijatelné dle § 11 odst. 1 písm. b) tr. řádu, neboť trestní odpovědnost M. G. za uvedený skutek dosud promlčena nebyla, a to ani za situace, kdy státní zástupkyně dne 19.12.2017 podle § 174 odst. 2 písm. e) tr. řádu (nadbytečně) zrušila usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 tr. řádu z 12.6.2015 č.j. KRPU-251542-30/TČ-2014-040381 jako nezákonné. Ohledně otázky promlčení v daných souvislostech lze poukázat na usnesení Nejvyššího soudu z 13.5.2009 sp. zn. 5 Tdo 1469/2008, v němž Nejvyšší soud konstatoval, že účinky spočívající v přerušení promlčecí doby má i takové usnesení o zahájení trestního stíhání učiněné ve smyslu § 160 odst. 1 tr. ř., které bylo zatíženo určitými vadami, pro něž bylo později nahrazeno novým rozhodnutím o zahájení trestního stíhání pro týž skutek, pokud nešlo o vady, které by vedly k nicotnosti nebo zmatečnosti původního usnesení o zahájení trestního stíhání, neboť vydání usnesení o zahájení trestního stíhání představuje projev vůle státu směřující k potrestání určitého pachatele za konkrétní skutek jím spáchaný, který naplňuje znaky příslušného trestného činu. Není přitom podmínkou, aby takový úkon byl bez jakékoli procesní vady, byť je to žádoucí. V projednávané věci nelze hovořit o nicotnosti ani zmatečnosti původního usnesení o zahájení trestního stíhání, neboť toto bylo zrušeno pouze z důvodu nenaplnění podmínek ust. § 302 a násl. tr. řádu. Navíc, je nutno připomenout, že i druhé usnesení o zahájení trestního stíhání bylo vydáno ještě před uplynutím zmíněné desetileté promlčecí doby.
32. Závěrem je nutno odmítnout jako neopodstatněné také pochybnosti okresního soudu o tom, zda obviněnému i jeho obhájkyni bylo skutečně řádně doručeno usnesení ze dne 4.1.2018 pod č.j. KRPU-251542-58/TČ-2014-040381, neboť doručení obviněnému v rámci právní pomoci je ve spise řádně doloženo doručným listem (č.l. 37 spisu) i jeho ústním vyjádřením obviněného v rámci výslechu prováděného prostřednictvím videokonference, doručení ustanovené obhájkyni JUDr. Janě Martinův dne 6.11.2019 je doloženo výkazem o doručení prostřednictvím datové schránky (č.l. 4 spisu), přičemž na výkazech o doručení je vždy uvedeno slovní označení doručované písemnosti, včetně jejího čísla jednacího. Soudem konstatované nevyhovění návrhu obhájkyně na výslech dalších svědků v přípravném řízení, nemůže být v daném případě důvodem pro vrácení věci státnímu zástupci k došetření, neboť základní skutkové okolnosti byly v době podání obžaloby objasněny zcela dostatečně.
33. Ze všech výše uvedených důvodů je tedy zřejmé, že k porušení zákona došlo usnesením Okresního soudu v Chomutově z 1.6.2020 č.j. 25 T 142/2015 - 527, kterým podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu vrátil státnímu zástupci k došetření trestní věc obv. M. G., pro skutek kvalifikovaný jako zločin podvodu podle § 209 odst. 1, 4 písm. d) tr. zákoníku, ačkoliv v přípravném řízení nebyly učiněny závažné procesní vady, které by bylo třeba odstranit a nebylo toho potřeba ani k objasnění základních skutkových okolností, bez kterých není možné v hlavním líčení rozhodnout. Namísto toho byly po podání obžaloby státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Chomutově dne 17.5.2020 č.j. 1 ZT 232/2015 - 190 splněny podmínky dle § 196 odst. 1 tr. řádu k doručení obžaloby oprávněným osobám a k nařízení hlavního líčení ve věci dle § 198 tr. řádu. Pakliže soud považoval trestní stíhání za promlčené, bylo na místě po předběžném projednání obžaloby v souladu s ust. § 188 odst. 1 písm. c)

trestního řádu vydání rozhodnutí o zastavení trestního stíhání dle § 172 odst. 1 písm. d) tr. řádu z důvodu nepřipustnosti (§ 11 odst. 1 písm. b) tr. řádu), nikoli však vrácení věci státnímu zástupci k došetření. Současně je nutno uvést, že v napadeném usnesení Okresního soudu nejsou uvedeny žádné konkrétní pokyny, jimiž by mělo být vyšetřování doplněno.

34. Závěrem doplňuji, že rozhodnutí o této stížnosti má podle mého názoru značný judikatorní potenciál ve vztahu k řešení podjatosti stran pokynů státního zástupce policejnímu orgánu navazující na rozhodnutí soudu v případě, že je usnesení o zahájení trestního stíhání opakovaně rušeno.
35. Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

36. Ze shora uvedených důvodů **navrhuji**, aby Nejvyšší soud České republiky: podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným usnesením Okresního soudu v Chomutově z 1.6.2020 č.j. 25 T 142/2015 - 527, kterým podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu vrátil státnímu zástupci k došetření trestní věc obv. M. G., pro skutek kvalifikovaný jako zločin podvodu podle § 209 odst. 1, 4 písm. d) tr. zákoníku, byl porušen zákon ve prospěch obviněného M. G. v ustanoveních § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu, v § 196 odst. 1 tr. řádu a § 198 tr. řádu.